



سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

چکیده مقالات

نخستین همایش علمی بین‌المللی

شیخ العارفین سید صفی الدین اردبیلی

به کوشش

دکتر سید سلمان صفوی

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه:	همایش علمی بین المللی شیخ العارفین سید صفی الدین اردبیلی (نخستین: ۱۳۹۲، تهران)
عنوان و نام پدیدآور:	چکیده مقالات نخستین همایش علمی بین المللی شیخ العارفین سید صفی الدین اردبیلی / به کوشش سید سلمان صفوی؛ [پیرگزراکننده] سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
منحصرات نشر:	تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۲.
منحصرات ظاهری:	۷۷ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۴۲۶-۳۷۶-۱
وضعیت فهرست نویسی:	فیبیا
موضوع:	صفی الدین اردبیلی، اسحاق بن جبرئیل، ۶۵۰-۷۳۵ ق. — کنگره ها
موضوع:	عارفان — ایران — کنگره ها
موضوع:	تصوف — کنگره ها
شناسه افزوده:	صفوی، سلمان، ۱۳۲۸ ـ، گردآورنده
شناسه افزوده:	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده بندی کنگره:	۸ ۱۳۹۲ ص ۷۵/۲ BP ۲۷۹
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۸۹۲۴
شماره کتابخانه ملی:	۳۳۶۶۱۵۶



سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

چکیده مقالات نخستین همایش علمی بین المللی

شیخ العارفین سید صفی الدین اردبیلی

به کوشش: دکتر سید سلمان صفوی

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / چاپ اول ۱۳۹۳

چاپ و صحافی: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سید آصف آصفی، مهدی ادیبی

ناظر فنی: نصرت اله امیر آبادی

طرح جلد: شهره خوری صفحه آرایی: علیرضا خرسندی

نشانی: تهران، بزرگراه شهید حقانی (غرب به شرق)،

بعد از ایستگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی

تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۰۱ - ۸۱۶۲۳۳۱۵ - ۸۱۶۴۱۹۴۶

دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶

وبگاه: www.nlai.ir

پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir



فهرست مطالب

۹	سخن نخست: دکتر اسحاق صلاحی
۱۱	مقدمه دبیر علمی همایش دکتر سید سلمان صفوی
۱۷	بیانات مقام معظم رهبری در تجلیل از شیخ صفی الدین اردبیلی
	تحلیل روشی دیدگاه مقام معظم رهبری در باره عارف مجاهد شیخ العارفین سید
۲۰	صفی الدین اردبیلی قدس سره / دکتر سید سلمان صفوی
	تأملی در جریان شناسی مشارب عرفانی در تمدن اسلامی (ظهور عرفان
۲۲	اجتماعی با تپه‌ت شیخ صفی الدین اردبیلی) / دکتر حسن بلخاری قهی
۲۴	تعالیم شیخ صفی الدین در «مجموعه‌ی کبیر» / دکتر حسین محمدزاده صدیق
	خاندان، اولاد، احفاد و سیاست شیخ صفی الدین قا ظهور شاه اسماعیل /
۲۶	یحیی عسگری نمین
۲۷	سیادت و تشیع شیخ صفی الدین اردبیلی / طیبه عاصمی
۲۸	تعالیم عرفانی شیخ صفی الدین اردبیلی و تقابل آن با تصوف بدون شریعت / امیررجبی
۳۰	نقش شیخ صفی الدین اردبیلی در روی کار آمدن صفویان / سید علی حسینی
۳۱	نقش شیخ صفی الدین اردبیلی در تعدیل خوی وحشی مغولان / دکتر عباس سرافرازی
	بررسی نقش شیخ صفی الدین اردبیلی در بستر سازی برای شکل‌گیری
۳۳	حکومت صفوی / فاطمه حاجبانی
	مبانی مشروعیت فرامادی خاندان صفوی در سنت تاریخ‌نویسی این عصر /
۳۴	دکتر ناصر اسدی، امیر رضایی پناه
۳۶	طریقت صفویه در شام و حلب / احمد خامه‌یار

- عاشیق‌ها؛ شاعرانی پیر و طریقت شیخ صفی‌الدین و مبلغانی در میان توده‌های مردم / دلاور محمدپور ۳۷
- «رابطه‌ی شریعت، طریقت و حقیقت از دیدگاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی» / دکتر علی اکبر افراسیاب پور، صبا بیوک زاده ۳۸
- جستاری در مبانی فکری شیخ صفی - بررسی موردی تفسیر عرفانی / دکتر علی اکبر عاصیان ۳۹
- سید سلیمان موسوی جهرمی حکیم و طبیعی نامدار از نوادگان عالم و عارف نامی شیخ صفی‌الدین اردبیلی / شکرالله جهان مبین، مجیدرضا جهان مبین ۴۰
- بررسی واقعیات بقعه شیخ صفی‌الدین (قبل از دوران صفویه) / مهناز رحیمی فر ۴۲
- تحلیلی بر علم و معرفت‌شناسی طریقت صفوی، براساس مضامین کتبه‌های مجموعه مذهبی شیخ صفی‌الدین اردبیلی / حسن یوسفی، جواد شکاری نیری؛ ملکه گلغانی زاده اصل؛ بابک بهشتید ۴۴
- پدیدارشناسی محورهای قرائی در نگاره‌های تذهیبی قرآن و تزئینات معماری اسلامی ارسن خانقاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی / ارها دانش آرائی ۴۶
- پدیدارشناسی معماری بقعه‌ی شیخ صفی‌الدین اردبیلی / محمد زینالی اناری ۴۷
- تزئینات چینی‌خانه مجموعه آرامگاهی سیدصفی‌الدین یا تاکید بر تزئینات گچبری / رها سعادت‌ی ۴۸
- ارکان تعلیم طریقت صفویه / دکترمهوش السادت علوی ۴۹
- بررسی ارزش‌های بصری و سبک‌شناسی خطوط اسلامی در مزارات شهیدگاه بقعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی / شهاب شهیدانی ۵۰
- تزئین و معماری بقعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی / مهرداد جلیلی کیا ۵۲
- صندوق قبر چوبی شیخ صفی‌الدین اردبیلی، شاهکار بینش عرفانی و هنر اسلامی / هاله صنعتی ایرانی، سعید مهریار ۵۳
- نقش و اهمیت شیخ صفی‌الدین اردبیلی و خاندان وی در ایجاد وحدت ملی در زمان نبود حکومت مرکزی / رضا ستاری سرچشمه ۵۴
- نقش اجداد شیخ صفی‌الدین اردبیلی در برآمدن صفویان / سید علی حسینی ۵۵

- کیفیت ارتباط خاندان صفوی و حلقه مریدان / دکتر سید نصرالله حجازی، سمیه شوکتی مقرب ۵۶
- احوال و مقامات شیخ صفی الدین اردبیلی / زیبا ایاز ۵۷
- اجداد و انساب شیخ صفی الدین اردبیلی / یحیی عسگری نمین ۵۸
- قرانت گردشگر از بقعه‌ی شیخ صفی الدین اردبیلی / محمد زینالی اناری ۵۹
- تاغلی بر یادگار نویسی‌های قاجاری در بقعه شیخ صفی الدین اردبیلی / اکبر شاهمندی ۶۰
- تأثیر شیخ صفی الدین اردبیلی بر انسجام فرهنگی، اجتماعی و سیاسی ایران بعد از حضور مغول‌ها / جواد علی پور ۶۱
- پدیدارشناسی بقعه‌ی شیخ صفی الدین اردبیلی / محمد زینالی اناری ۶۲
- معرفی و تحلیل سندی ناشناخته از دیدار تیمور لنگ با خواجه میر علی و وقف املاک بر خاندان شیخ صفی الدین اردبیلی / دکتر علی اکبر صفی پور ۶۳
- الشیخ صفی الدین الارdebیلی اسلافه و ذرائعه / دکتر سید علاء الجوادى الموسوی ۶۴

بخش انگلیسی

- The Use of the Ottoman Archives for the Early History of the Safavid Empire / Riza Yildirim** ۷۰
- The Solidarizing Importance of the Safavid Order: A Sociological Perspective / Seyyed Javad Miri** ۷۱
- A Hermeneutic Approach to the Tomb Tower of Sheikh Safi al-Din Ardabili's Shrine Ensemble and *Khānqāh* / By Hasti Safavi** ۷۲
- Preface** ۷۷

به نام خدا

سخن نخست

کشور ایران و مردمان ساکن در آن در هزاره‌های تمدنی و نقش آفرین خود، حوادث و رخداد‌های مهمی را به خود دیده است که برخی همچون تندبادی گذرا و دارای تأثیر مقطعی بوده و در کنار آن برخی با تأثیرگذاری شگرف و ماندگار در رگ و پی جامعه، جزوی از هویت ملی و اعتقادی این سرزمین گشته است. ظهور زرتشت و باورمندی نسل پیش از اسلام ایرانیان به آن، ورود اسلام به ایران و پذیرش و استقبال آگاهانه از آن و گزینش پیروی اهل بیت پیامبر اسلام (ص)، اساس و بنیاد تفکر ایرانیانی است که در جهان به آن اشتهار یافته‌اند.

در این میان بزرگان و خاندان‌هایی بوده‌اند که با خودسازی و پیگیری دانش و توانمندی مبتنی بر اعتقاد راسخ به اصل تشیع، در بسط و تثبیت پیروی اهل بیت (ع) و صیانت از آن در تندباد حوادث کوشیدند و همراه این اصل اعتقادی ماندگار شدند. شیخ صفی الدین اردبیلی که به حق رهبر معظم انقلاب از حضرت ایشان با عنوان «عالم، عارف، مفسر و محدث» یاد می‌کند از چهره‌های ماندگار و مؤثر هویت تاریخی ملت ایران است که در شناخت و شناساندن او اولاً؛ کمتر نوشته و گفته شده است و ثانیاً بسیاری از تحقیقات و معرفی‌ها به لحاظ بکارگیری فرضیه‌های ناقص و اشتباه، راه خطا پیموده است؛

پس بر ماست که در این مسیر دوباره بکوشیم و در معرفی یگانه‌های گذشته تاریخی که در زمان خود و امروز جایگاه جهانی دارند طرحی نو دراندازیم. بنابر آنچه گفته آمد، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران که متولی میراث مکتوب و مستند ایران اسلامی است وظیفه می‌داند که از این گونه اقدامات و برنامه‌ها حمایت نماید کما اینکه برگزاری اولین همایش علمی بین‌المللی شیخ صفی‌الدین اردبیلی با محوریت نماینده محترم مقام معظم رهبری و امام جمعه اردبیل و تلاش علمی مرکز تحقیقات و مطالعات شیخ صفی‌الدین اردبیلی به ریاست دانشمند فاضل جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر سید سلمان صفوی، شاهی بر این مدعاست که امیدوارم نتایج آن نوری بر شناخت ناشناخته‌های تاریخ ایران باشد. در پایان لازم می‌دانم از کلیه سازمان‌ها و مؤسسات و نیز عزیزی که در برنامه‌ریزی و برگزاری این همایش مشارکت داشته‌اند سپاسگزاری نمایم.

دکتر اسحق صلاحی
رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران